

י"ג טבת, תשע"ז
11 נואר, 2017

חוזר מס הכנסה מס' XX/2017 – רשות המסים
בנושא: מיסוי פעילות במטבעות וירטואליים (דוגמת ביטקוין)

1. מטבע וירטואלי רקע כללי

בשנים האחרונות, כחלק מהתפתחות של המסחר המתבצע באמצעים אלקטרוניים, החל להתרחב מסחר באמצעות 'מטבעות וירטואליים' כדוגמת הביטקוין (Bitcoin), לייטקוין (Litecoin), ועוד. 'מטבע וירטואלי' הוא יחידה דיגיטלית ממוחשבת בעלת ערך, המשמשת לצורך סחר חליפין ו/או יחידה של חשבון וירטואלי. מטבעות וירטואליים ממלאים את התפקידים האמורים בהסכמת קהילת המשתמשים בהם. 'מטבע וירטואלי' יכול לשמש לתשלום עבור סחורות ו/או שירותים ו/או להמרה למטבעות אחרים, וכן יכול לשמש לצורך השקעה. שימושים אלו בקרב קהילת המשתמשים במטבע וירטואלי הביאו לכנות את היחידות הדיגיטליות בשם 'מטבע'.

2. האם 'מטבע וירטואלי' הוא מטבע?

2.1. לקביעה האם 'מטבע וירטואלי' הינו "מטבע" או "נכס" אחר עשויה להיות השפעה לעניין מיסוי ההכנסות הנובעות משינויים בערכו.

כך לדוגמה, הגדרת "הפרשי הצמדה" בסעיף 1 לפקודה כוללת לעניין פטור ממס - הצמדה לשער מטבע. סעיף 9(13) לפקודה מעניק פטור ממס על הפרשי הצמדה שקיבל יחיד. לפיכך, אם יסווג "המטבע הוירטואלי" כמטבע לעניין הפקודה, הרי שהרווח משינויי ערכו יסווג כהפרשי הצמדה והרווח יהיה פטור ממס בידי יחיד. באם "המטבע הוירטואלי" יסווג כנכס לעניין פקודת מס הכנסה הוא יתחייב במס בהתאם לכללים החלים בעת מכירת נכס.

2.2. בפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ"א-1961, (להלן: "הפקודה" או "פקודת מס הכנסה") אין הגדרה למונחים **מטבע** ו- **מטבע חוץ**. הגדרת מונחים אלו לעניין פקודת מס הכנסה תיגזר מהדין הכללי, קרי, מהגדרתם בחוק בנק ישראל, תש"ע – 2010 (להלן: "חוק בנק ישראל"), כדלקמן:

2.2.1. "מטבע" בהתאם להגדרתו בחוק בנק ישראל הוא השקל החדש¹. מעבר לכך יצוין, כי חוק בנק ישראל מסמיך את בנק ישראל להנפיק את המטבע הרשמי של המדינה וקובע כי המטבע שיוציא בנק ישראל יהווה הילך חוקי בישראל².

¹ ראו סעיף 1 לחוק בנק ישראל, וכן סעיף 1 לחוק מטבע השקל החדש, תשמ"ה - 1985.

² ראו סעיף 41 לחוק בנק ישראל.

2.2.2. "מטבע חוץ" בהתאם להגדרתו בחוק בנק ישראל, הינו "שטרי כסף או מעות שהם הילך חוקי במדינת חוץ ואינם הילך חוקי בישראל". משמע, כי ההגדרה מתייחסת רק ל"שטרי כסף ומעות", כלומר לדברים מוחשיים בלבד, ובנוסף היא מתייחסת רק לשטר או מעה שהם הילך חוקי במדינה כלשהי מחוץ לישראל. התנאים הינם תנאים מצטברים.

2.3. 'מטבעות ווירטואליים' (כדוגמת הביטקוין) אינם נכסים מוחשיים ובנוסף אין להם מעמד של הילך חוקי באף מדינה. מהאמור עולה כי 'מטבעות וירטואליים' אינם מהווים "מטבע" או "מטבע חוץ" לעניין חוק בנק ישראל ומשכך גם לעניין פקודת מס הכנסה.

3. השלכות המס הנובעות מפעילות ב'מטבע וירטואלי'

3.1. מס הכנסה

3.1.1. הגדרת "נכס" בסעיף 88 לפקודת מס הכנסה כוללת בין היתר כל רכוש, בין אם מדובר בנכס מוחשי ובין אם מדובר בנכס לא מוחשי. 'מטבעות וירטואליים' מהווים רכוש של האדם המחזיק בהם, ומשכך הם נכללים באופן עקרוני בהגדרת "נכס" בסעיף 88 לפקודה. לעניין זה יובהר כי 'מטבעות וירטואליים' אינם נכללים בהגדרת המונח **נייר ערך** כמשמעותו בחוק ניירות ערך, תשכ"ח - 1968, או כמשמעותו בפקודת מס הכנסה.

3.1.2. מכירת 'מטבע וירטואלי' תמוסה כמכירת "נכס" בהתאם לחלק ה' לפקודת מס הכנסה, תסווג כהכנסה הונית ותחויב במס ריווח הון בהתאם לשיעורי המס הקבועים בסעיף 91 לפקודה. בהתאם לכך, במכירת 'מטבע וירטואלי', יגיש המוכר לפקיד השומה, בתוך 30 ימים מיום המכירה, דוח בטופס 1399, שיפרט את חישוב רווח/הפסד ההון שנבע לו וחישוב המס החל במכירה כאמור, וישלם מקדמה בסכום המס החל על הרווח לפי סעיף 91(ד) לפקודה. המוכר יצרף לדיווח מסמכים להוכחה כי ההכנסות המדווחות הם ממכירת 'מטבע וירטואלי' ככול שנדרש להנחת דעתו של פקיד השומה.

3.1.3. יחד עם זאת, אדם אשר הכנסותיו 'ממטבעות וירטואליים' עולות לכדי עסק יסווג הכנסותיו כהכנסה מעסק או משלח יד ויחולו עליה שיעורי המס על פי סעיפים 121 או 126 לפקודה. סיווג ההכנסות ייקבע בהתאם למבחני עסק כפי שנקבעו בפסיקה. יובהר כי אדם העוסק בשיווק ובמכירת "מטבע וירטואלי" הכנסותיו יסווגו כהכנסות פירותיות.

3.1.4. 'מטבעות וירטואליים' יכולים להגיע לרשותו של אדם בעקבות פעילות כרייה. כרייה הינה פעילות המתבצעת באמצעות העמדת כוח מחשוב אשר תמורתה משולמים מטבעות וירטואליים. במקרים אלו פעילות הכרייה יכולה להוות סממן לקיומו של עסק. יחד עם זאת הכנסות מכרייה לא ישנו בהכרח את סיווג הכנסות אותו אדם ברכישת מטבעות וירטואליים אחרים וסיווגם ייבחן בנפרד כהכנסות הוניות או פירותיות.

3.1.5. בעסקאות בהן נמכר נכס או ניתן שירות והתמורה משולמת ב'מטבע וירטואלי', המשמעות היא כי מדובר למעשה בעסקת חליפין, אופן הטיפול המיסויי הינו כדלקמן:

3.1.5.1. לגבי מוכר הנכס או נותן השירות - יש להפריד את ההתייחסות בין תמורה בעד נכס או שירות, המשולמת ב'מטבע וירטואלי', במועד עסקת החליפין

והמהווה הכנסה לכל דבר ועניין, על כל המשתמע מכך, לבין הרכישה של המטבע וירטואלי והשינויים בערכו עד מכירתו - בה מיסוי הרווח או ההפסד המחושב יהא בהתאם למפורט לעיל.

3.1.5.2. לגבי רוכש הנכס או מקבל השירות (אשר משלם כאמור באמצעות מטבע וירטואלי) – יש להפריד בין מכירת המטבע הוירטואלי במועד עסקת החליפין ומיסוי הרווח או ההפסד בהתאם למפורט לעיל, לבין רכישת הנכס או שירות.

3.1.5.3. סכום התשלום בעסקת החליפין ייקבע בהתאם לשווי ההוגן של המטבע הוירטואלי בשקלים. השווי ההוגן יכול ויקבע בהתאם לשווי המפורסם באתר המסחר ששימש לרכישת או מכירת המטבע הוירטואלי בעסקת הברטר או אתרים אחרים דומים. יחד עם זאת במידה ולנכס או לסחורה הנקנים קיים מחיר שוק מצוטט או קבוע - שווי המכירה של המטבע הוירטואלי ששימש לרכישתם יהא בהתאם לשווים. למען הסר ספק, יובהר כי תשלומים המתבצעים באמצעות מטבע וירטואלי בעסקת חליפין כאמור עבור נכס או שירות חייבים בניכוי במקור בכפוף לתקנות ניכוי מס במקור לפי העניין.

3.2. מס ערך מוסף

3.2.1. המטבעות הוירטואלים הינם נכסים בלתי מוחשיים ולכן הם בגדר "טובין" כהגדרתו בסעיף 1 לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו - 1975 (להלן: "**חוק מע"מ**") וזאת לכל דבר ועניין (מחיר העיסקה, מועד החיוב, החייב במס, שיעור המס וכו').

3.2.2. לעניין זה יובהר כי המטבעות הוירטואלים אינם ניירות ערך או מסמכים סחירים לעניין חוק מע"מ.

3.2.3. מי שפעילותו במסחר במטבעות וירטואליים, שיווקם או כרייתם עולה לכדי עסק (בהתאם למבחנים אשר נקבעו בפסיקה) יראו בו כ"עוסק" לעניין חוק מע"מ והכנסותיו יהיו חייבות במע"מ בהתאם להוראות סעיף 2 לחוק מע"מ.

3.2.4. מי שביצע עסקאות חד פעמיות של מכירת מטבעות וירטואלים, שיווקם או כרייתם, כאשר לעסקאות יש אופי מסחרי, יראו בו כמי שביצע "עסקת אקראי" כהגדרת בסעיף 1 לחוק מע"מ, עסקה החייבת בדיווח בהתאם לתקנה 15א' לתקנות מס ערך מוסף (רישום), התשל"ו-1976.

3.2.5. שימוש במטבע וירטואלי לצורך רכישת נכס או שירות מהווה עסקת חליפין. לאור זאת, מחיר העסקה ששולמה באמצעותם יקבע על פי סעיף 10 לחוק מע"מ.

3.3. הנחיות לביקורת

הביקורת תתבסס על מסמכים המתעדים את מעבר תזרים המזומנים והחזקה בנכס. ייתכנו מקרים במסחר ב"מטבעות וירטואליים" בהם יהיה נתק בנתיב הביקורת. לפיכך יש לדרוש מסמכים המתעדים את המסחר ב"מטבע וירטואלי" ולוודא להנחת דעתו את עצם קיום העסקה והיקפה הכספי כגון: מכתב מבהיר של המוכר בו יפורטו דרכי רכישה ה"מטבע וירטואלי" ודרך מכירתו, חשבונות הבנק באמצעותם הועברו הכספים לרכישה וקניית המטבע הוירטואלי. בנוסף, ייצרף המוכר את דפי חשבונות הבנק באמצעותם הועברו כספי הרכישה והמכירה, צילום מסך מחשב בו תוצג המכירה והקנייה של ה"מטבע וירטואלי" וזמן החזקתה בידי המוכר.

בברכה,

רשות המסים בישראל

סיוטת